

LIETUVOS MOKINIŲ MUZIKOS OLIMPIADOS UŽDUOČIŲ NUORODOS

Dalyviai skirstomi į 2 kategorijas. Olimpiadoje abiejų kategorijų dalyviai atlieka 4 užduotis: 1) muzikos žinių patikrinimo testą, 2) skaito muzikos raštą iš lapo, 3) dainuoja dainą, 4) pristato originalią kompoziciją. Trečia ir ketvirta Olimpiados užduotys organizuojamos kaip koncertai. Pasirodymai mokymosi tikslais įrašomi ir fotografuojami.

Geriausiais pripažinti trečiojo Olimpiados etapo 1-osios ir 2-osios kategorijų dalyviai iš kiekvienos grupės deleguojami atstovauti Lietuvai kas antrus metus vykstančioje Tarptautinėje muzikos olimpiadoje. Pateikiamos trečiojo Olimpiados etapo užduočių nuorodos atitinka Tarptautinės olimpiados užduočių struktūrą ir pobūdį. Tarptautinėje muzikos olimpiadoje moksleiviai į amžiaus kategorijas skirstomi pagal Tarptautinės muzikos olimpiados sąlygas.

1-a užduotis – muzikos žinių patikrinimas.

Muzikos klausymas ir su klausomu kūriniumi susiję teoriniai klausimai.

Muzikos terminologija ir praktinis tų žinių panaudojimas, išgirstų muzikos išraiškos priemonių įvardijimas klausant muzikos.

Muzikos klausymui ir atsakymams skirtas laikas – 45 min.

2-a užduotis – muzikos rašto skaitymas iš lapo.

Solfedžiavimas iš lapo, ritmo pratimų atlikimas. Dalyviai atlieka po 2 pratimus: melodinį ir ritminį.

Užduočių struktūra abiejų kategorijų mokiniams nesiskiria. Prieš atlikdami pratimus, dalyviai turi keletą minučių juos peržiūrėti.

3-ia užduotis – dainos atlikimas.

Dalyvis savo nuožiūra pasirenka dainą (iki 3 min.). Daina atliekama mintinai *a cappella* arba pritariant akustiniais instrumentais. Rekomenduojama atlikti lietuvių kompozitoriaus sukurtą arba lietuvių liaudies dainą. Daina neturėtų būti paties dalyvio sukurta. Vertinamas atlikimo muzikalumas, įtaigumas ir taisyklingo dainavimo įgūdžiai.

4-a užduotis – originalios kompozicijos pristatymas.

Dalyvis atlieka savo kūrybos kūrinį (iki 3 min.). Vokalinis arba instrumentinis kūrinys (daina, pjesė, kompiuteriu kurtas kūrinys ar kt.) parengiamas namuose. Originali kompozicija gali būti sukurta balsui arba akustiniams, elektroakustiniams instrumentams, garso ir vaizdo technologijoms. Daina gali būti atliekama solo ar vokalinio ansamblio be pritarimo arba su juo dalyvaujant autoriui. Kūrinys taip pat gali būti sukurta ir atliekamas instrumentu ar instrumentais, šiuolaikinėmis garso ar vaizdo technologijomis. Pristatyti kompoziciją galima padedant kitiems atlikėjams. Kūrinys atliekamas gyvai. Kompiuterinės kūrybos atveju – iš įrašyto šaltinio. Vertinamas muzikinės idėjos savitumas, kompozicijos baigtumas.

1-os užduoties (muzikos žinių patikrinimo) nuorodos

1-osios kategorijos užduotyse orientuojamasi į muzikos žinias ir jų praktinį panaudojimą.

2-osios kategorijos užduotyse dalyvių prašoma pademonstruoti įvairių epochų istorinių kultūrinių situacijų suvokimą ir atskleisti muzikinės kultūros ryšius su įvardytais laikotarpiais; pademonstruoti įvairių žanrų ir formų supratimą; išsakyti savo nuomonę apie klausomus kūrinius, juos argumentuotai palyginti, išanalizuoti, panaudoti žinomą muzikinę terminologiją.

Nuorodos 1-osios kategorijos 1-ai užduočiai atlikti (muzikos žinių patikrinimas)

Muzikos terminologija ir praktinis žinių panaudojimas:

- metras, taktas, tempas, takto brūkšnys, kartojimo ženklas, penklinė, natų vertės, gama, taškai prie natų;
- smuiko raktas, klaviatūra, mažoras, minoras, natų pavadinimai, tonacija, tonika ar pagrindiniai laipsniai, ženklaai prie smuiko rakto, alteracijos ženklaai, mažoras, minoras;
- choras, ansamblis, solistas, liaudies daina, liaudies instrumentai, liaudies šokiai, dirigentas, orkestras, kompozitorius ir teksto autorius;

- muzikos kūrinys, posmas, priedainis, kanonas, maršas, polka, valsas, *ostinato*, akompanimentas, įžanga;
- ritmas, melodija, tempas, dinamika, tembras;
- *andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando, piano, forte, mezzo piano, mezzo forte, pianissimo, fortissimo, crescendo* ir *diminuendo, fermata*;
- vokalinė muzika, solinis dainavimas, chorinis dainavimas, instrumentinė muzika, atlikėjas, improvizavimas;
- balso tembras, dainininkų balsai (sopranas, mecosopranas, altas, tenoras, baritonas, bosas) ir instrumentų grupės (klavišiniai, styginiai, pučiamieji, mušamieji).

Panaudotų muzikos išraiškos priemonių įvardijimas klausant muzikos (melodija, ritmas, tempas, dinamika, kūrinio forma):

- iš klausos atskirti vokalinę ir instrumeninę muziką;
- atpažinti maršą, valsą ir polką;
- apibūdinti muzikos kūrinio nuotaiką ir charakterį, vartojant žinomą muzikinę terminologiją;
- atskirti atlikėjų balsus (sopranas, mecosopranas, altas, tenoras, baritonas, bosas), choro rūšis (vaikų, moterų, vyrų, mišrus);
- atskirti instrumentus ar jų grupes (klavišiniai, styginiai, mediniai ir variniai pučiamieji, mušamieji, elektroniniai ir kt.);
- nustatyti muzikos kūrinio formą: dvidalė (AB), tridalė (ABA), rondo ir variacijos;
- žymūs kompozitoriai, atlikėjai, dirigentai, ansambliai, orkestrai ir reikšmingiausi muzikos renginiai;
- 2/4, 3/4, 4/4 metro suvokimas, praktinės užduotys;
- garso ilgio, ritminių figūrų ir pauzių simbolių supratimas:

Nuorodos 2-osios kategorijos 1-ai užduočiai atlikti (muzikos žinių patikrinimas)

Muzikos kilmė ir pobūdis. Muzikos vaidmuo senosiose civilizacijose ir šiuolaikinėje visuomenėje. Muzikos išraiškos priemonės.

Viduramžiai. Istorinis kultūrinis laikotarpis ir jam būdingos muzikos išraiškos priemonės. Grigališkasis choralas, mišios, polifonijos ištakos, muzikos notacija, riterių menas.

Renesansas. Istorinis kultūrinis laikotarpis ir jam būdingos muzikos išraiškos priemonės. Polifonijos raida, pasaulietinė muzika, instrumentinė muzika. Reformacija ir religinės muzikos pokyčiai.

Barokas. Istorinis kultūrinis laikotarpis ir jam būdingos muzikos išraiškos priemonės. Dvarų muzika, opera, oratorija, pasija, koncertas, preliudas, fuga.

Klasicizmas. Istorinis kultūrinis laikotarpis ir jam būdingos muzikos išraiškos priemonės. Sonatinis ciklas, styginis kvartetas, simfonija, instrumentinis koncertas, *requiem*, klasikinis simfoninis orkestras, operos raida.

Romantizmas. Istorinis kultūrinis laikotarpis ir jam būdingos muzikos išraiškos priemonės. Solo dainavimas, smulkiosios instrumentinės formos, programinė muzika, simfoninė poema, sceninė muzika (opera, operetė, baletas). Nacionalinės mokyklos.

XX ir XXI a. muzika. Istorinis kultūrinis laikotarpis ir jam būdingos muzikos išraiškos priemonės. Impresionizmas, ekspresionizmas ir neoklasicizmas. Masinė ir aukštoji kultūra. XX a. antros pusės muzikinių stilių ir tendencijų apžvalga.

Džiazo muzika. Džiazo muzikos istorinė apžvalga ir išraiškos priemonės. Simfoninis džiazas, džiazo muzikos tradicijos.

Pop- ir roko muzika. Pop- ir roko muzikos istorinis kultūrinis kontekstas, šiai muzikai būdingos muzikos išraiškos priemonės. Pop- ir roko muzika seniau, dabar. Ateities tendencijos.

Muzikos pavyzdžiai iš šių kompozitorių kūrybos: C. Monteverdi, G. F. Handelio, J. S. Bacho, A. Vivaldi, J. Haydno, W. A. Mozarto, L. van Beethoveno, F. P. Schuberto, F. Chopino, F. Liszto, H. Berliozos, G. Verdi, R. Wagnerio, P. Čaikovskio, J. Sibelijaus, E. Griego, R. Strausso, C. Debussy, M. Ravelio, I. Stravinskio, A. Schoenbergas, C. Orffo, B. Britteno, S. Prokofjevo, D. Šostakovičiaus, O. Messiaeno, J. Cage'o, P. Boulezo, S. Reicho, P. Glasso, G. Geršvino. Džiazo, roko ir popmuzikos pavyzdžiai.

Pasaulio tautų muzika.

2-os užduoties (muzikos rašto skaitymo iš lapo) nuorodos

Solfedžiavimas naudojant realiatyvią ir/ar absoliučią solmizaciją. Ritmavimas skanduojuojant, plojuojant arba beldžiant. Tiek melodinio, tiek ritminio pratimų apimtis – 8 taktai. Ritmavimo pratimuose gali būti panaudoti sudėtiniai metrai.